

Utdrag av redegjørelse
for Høyres fylkessekretærer
på Reistad 16/11-1981.

Det er ingen grunn til å legge skjul på at de forandringene i Regjeringens budsjettforslag som vil bli tvunget gjennom i Stortinget, vil svekke budsjettet.

Underskuddet blir større enn det ville bli etter Regjeringens forslag. Det betyr at man enten må skjære ned på mulighetene for å få låne penger, eller finne seg i en litt mindre dempning av inflasjonspresset enn man ville ha fått etter den nye regjeringens opplegg. Landets økonomiske situasjon, med kampen mot inflasjonen som overordnet mål, burde tilsi at Stortinget forlangte større varsomhet med statens utgifter.

Når vi likevel ikke reagerer sterkere, er det fordi vi kan konstatere at vi tross alt kommer et stykke på vei, til et budsjett som er bedre tilpasset situasjonen enn det skatteforhøyelsesbudsjett som Arbeiderparti-regjeringen etterlot seg.

Arbeiderpartiet har etter vår mening ikke tatt konsekvensene av en ny sosialøkonomisk situasjon, der høyere skatter og avgifter ikke kan oppveie virkningene av tilsvarende økning i statsutgiftene. Fagbevelsen forlanger kompensasjon for høyere skatter og avgifter. Det betyr at en stor del av byrdene veltes videre, i form av høyere produksjonskostnader og dyrere varer. Og det vil bety mindre produksjon, og en fortsettelse av den stag-

nasjon som Arbeiderpartiet har styrt Norge inn i.

Motstanden mot vår politikk fører til at arbeidet for å komme ut av stagnasjonen vil ta lengre tid enn nødvendig. Men det går den riktige veien. Vi får til skattelettelsene. Og mellompartiene er enige i at dersom alle de foreløpige budsjettvedtakene, som blir fattet i november og begynnelsen av desember, fører til at summen av utgifter blir for høy, må Regjeringen legge frem spareforslag igjen i desember.

Arbeiderpartiets reaksjon er nedstemmende. Det klager voldsomt over at statens underskudd blir for stort, og klager enda bitrere over alle forslag om å redusere utgiftsstigningen. Vi må dessverre regne med at selv etter at Arbeiderpartiets forslag om skatteforhøyelser er nedstemt, vil det gå ensformig mot praktisk talt alle andre forslag om å begrense underskuddet. Det viser ikke vilje til kompromisser for å lette landets problemer. Jeg mener å kunne hevde at Høyre, i sin lange tid som landets største opposisjonsparti, viste større evne til å sette kjepphester på stallen når samfunnsinteressene krevet det.

Som eksempel på en krampaktig neiholdning kan jeg nevne vårt forslag om en moderat revurdering av veksten i utviklingshjelpen. Arbeiderpartiets formann og parlamentariske fører går til voldsomme angrep mot dette, og påstår at "Det skrapes ut midler av budsjettene-fra de fattige land". Dette er dessverre bare ett blant tallrike eksempler på grov fortegning av hva vi har bedt om.

Høyre-regjeringen har foreslått at det blir bevilget 3581 millioner kroner til utviklingshjelp neste år. Det er 517 millioner kroner mer enn i inneværende år. Det blir en stigning på nesten 17 %. Vårt forslag betyr med andre ord at utviklingshjelpen vil vokse meget raskere enn prisstigningen. Etter vårt forslag vil utviklingshjelpen ligge langt over FN's normer. Den vil bli meget større enn noen gang tidligere, både i realverdi og i andel av Norges nasjonalinntekt. Og likevel sier Gro Harlem Brundtland om og om igjen at vi tar penger "fra de fattige land". Jeg vil nødig bruke de mest dekkende ord om slike utsagn.

Kritikken mot Regjeringen tar utgangspunkt i at vi foreslår en noe mindre økning enn den forrige regjering la opp til. Det er imidlertid fremkommet viktige nye momenter etter at kravet om en så sterk økning i utviklingshjelpen ble reist. Oljeinntekterne ventes å bli dramatisk mindre enn man regnet med da, hele 40-50 milliarder kroner mindre enn ventet for perioden frem til 1985. Det bør føre til større forsiktighet enn man fant påkrevet under inntrykk av tidligere og mer optimistiske prognoser.

Noen later til å tro at det ikke spiller noen særlig rolle for Norges økonomi hvor meget vi bevilger til utviklingshjelp. De tror at dette nesten bare virker på betalingsbalansen overfor utlandet, men ikke nevneverdig på inflasjonspresset her hjemme. Det er nok dessverre enda en illusjon. Analyser viser at vi er nødt til å ta hensyn til inflasjonspress og andre problemer i Norges egen økonomi, også når vi vurderer hvor sterk økningen i utviklingshjelpen kan bli.

Men internasjonal solidaritet er jo mer enn et spørsmål om prosentenheter. Det er også i høy grad spørsmål om vår evne til å utnytte u-hjelpsmidlene til det beste for de virkelig trengende i verdenssamfunnet. Det er nå en hovedoppgave å oppnå en bedre og mer effektiv utnyttelse av u-hjelpsbevilgningene.

Det er grunn til å frykte at en så voldsom økning i utviklingshjelpen som Arbeiderpartiet går inn for, med den fordeling på mottagerland og hjelpeformer som er aktuell, vil føre til en arbeidsbyrde som vil svekke mulighetene for størst mulig effektivitet. Det er ikke nok å demonstrere god vilje hvis man ikke samtidig kan sikre fullgode resultater. Jeg vil også gjerne minne om Per Kleppes kritiske merknader om enkelte sider av norsk u-hjelpspolitik. Den debatt som pågår om bistandssamarbeidets form og effektivitet burde mane til større forsiktighet med ytterligere påplussinger, utover det beløp som Regjeringen har funnet plass til.